

ханизм расчета налоговых ставок для предприятий, задействованных в инновационной сфере США. Приведен пример Японии, которая уже наработала значительную базу в вопросах разработки и широкого использования налоговых скидок как инструмента воздействия на науку в частном секторе. Обоснован перечень мероприятий по уменьшения налогообложения инновационных предприятий РФ с учетом применения опыта иностранных государств.

Література.

1. Сайт «С.В.І. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.ggtc.co.uk/files/GGTC%20СВІ%20full%20report.pdf>.
2. Чурсин, Александр Александрович. Влияние инноваций на механизмы управления конкурентоспособностью / А. А. Чурсин, В. П. Соловьев // Инновации. – 2013. – № 3. – С. 54-60.
3. Ткаченко Д. Д. Экономико-математическая модель различных форм кооперации компаний в инновационных разработках в условиях конкуренции на товарном рынке / Д. Д. Ткаченко // Управление экономическими системами (электронный научный журнал), 2012. – № 11 (47).
4. Сергеев А. П. Право интеллектуальной собственности в Российской Федерации. / А. П. Сергеев / – М. : Проспект, 2004.
5. Атоян В. О законодательном обеспечении инновационной деятельности / В. Атоян, А. Плотноков // Проблемы теории и практики управления. – 2003, N 5. – С. 74-78.
6. Йохна, В. Н. Функционально-ценностный подход в управлении инновационным развитием промышленного предприятия / В. Н. Йохна // Веснік Брэсцкага ўніверсітэта. Серыя 2, Гісторыя. Эканоміка. Права. – 2013. – № 1. – С. 119-130.
7. Балдина Ю. В. В едином ритме: государственно-частное предпринимательство как инновационная форма взаимодействия бизнеса и власти / Ю. В. Балдина, Н. Н. Масюк // Креативная экономика. – 2013. – № 2. – С. 9-14.
8. Егорова В. К. Внешние и внутренние вызовы для инновационного предпринимательства / В. К. Егорова // Перспективы инновационного развития Республики Беларусь . – Брест, 2012. – С. 14-16.

Стаття надійшла: 26.11.2012 р.
Рецензент: д.е.н., проф.. Бабич Д.В.

УДК 330.341.1:330.131.5

ОЦІНКА ІНТЕГРАЛЬНОГО ЕФЕКТУ ВІД ВПРОВАДЖЕННЯ ІННОВАЦІЙ

Шершенюк О.М., канд. екон. наук, доцент

Харківський національний автомобільно-дорожній університет

Анотація. В статті проаналізовано та встановлено, що інноваційна активність промислових підприємств знаходиться в залежності від державної підтримки, яка може виступати у вигляді бюджетного фінансування, надання безвідсоткових і пільгових кредитів і інших формах. Гострий дефіцит вільних інвестиційних ресурсів, як у підприємств, так і у державного і регіонального бюджетів призвів до необхідності залучення інвестиційних ресурсів інших країн. Визначено, що підвищення конкурентоздатності, стимулювання інноваційної активності вітчизняних підприємств значною мірою залежить від рівня інтенсивності в даній економічній системі інноваційних процесів, які повинні бути стимульовані з боку держави. Державна підтримка повинна носити системний характер і використовувати комплексний підхід до рішення проблем інвестиційного забезпечення інноваційної діяльності.

Нестача вільних фінансових коштів у українських підприємств призвела до необхідності пошуку інших джерел фінансування. Одним з найбільш перспективних напрямків залучення інвестиційних ресурсів для інноваційної діяльності є надання державних гарантій іноземним інвесторам. При цьому відповідні державні установи при прийнятті рішень щодо доцільності підтримки того чи іншого інноваційного проєкту повинні враховувати усі види ефекту від його реалізації. Обґрунтовано і розроблено методичний

підхід щодо оцінки інтегрального ефекту від впровадження інновацій, який базується на використанні комплексного підходу, врахуванні дії закону синергії та ефекту дифузії в інші продукти і галузі, що дає можливість оцінювати всю сукупність ефектів (економічний, соціальний, екологічний, бюджетний, науково-технічний, інтелектуальний, ресурсний) для обґрунтованого вибору найбільш ефективного інвестиційно-інноваційного проекту з декількох альтернатив та дозволяє визначити шляхи вибору раціональних джерел фінансування останніх. При прийнятті рішення про фінансування інноваційних проектів необхідно розглядати інтегральний ефект від їх реалізації в якості системи, якій притаманні властивості цілісності, емерджентності, синергетичності, самоорганізації і саморозвитку, мобільності, інерційності. Обов'язковим, крім того, є врахування ендогенних і екзогенних факторів, які здатні чинити як позитивний, так і негативний вплив на результативні показники проекту з урахуванням дії закону синергії. У протилежному випадку проекти з високими прогнозними ефектами можуть бути відхилені, а з низьким – прийняті до реалізації.

Ключові слова: інновації, інвестиції, ефективність, інтегральний ефект, комплексний підхід, синергетичний ефект.

Постановка проблеми. Незалежно від рівня економічного розвитку будь-яка держава прагне залучити іноземний капітал, одержуючи прямий і непрямий ефекти від інвестиційних вкладень. Найбільшу роль у залученні інвестицій відіграють макроекономічні фактори, у тому числі ємність внутрішнього ринку, валютна стабільність, політична стабільність, рівень розвитку інфраструктури, наявність кваліфікованої робочої сили. Істотним фактором є також інвестиційно-інноваційна політика приймаючої держави, що забезпечує гарантії іноземним інвесторам, ефективне і стабільне функціонування правової системи. Інвестиційно-інноваційна політика визначає специфіку напрямів і засобів регулювання допуску іноземних інвестицій у приймаючу економіку, а також засоби стимулювання їх залучення.

Ситуація, що склалася в Україні, характеризується тим, що за наявності значної наукової та технологічної бази спостерігається зниження інноваційної активності, в зв'язку з нестачею у підприємств власних інвестиційних ресурсів, відсутністю державної підтримки й бюджетного фінансування, високими кредитними ставками, низьким платоспроможним попитом на нові продукти, високим рівнем ризиків в інноваційній сфері тощо.

Нестача вільних фінансових коштів у українських підприємств призвела до необхідності пошуку інших джерел фінансування. Одним з найбільш перспективних напрямків залучення інвестиційних ресурсів для інноваційної діяльності є надання державних гарантій іноземним інвесторам. При цьому відповідні державні установи при прийнятті рішень щодо доцільності підтримки того чи іншого інноваційного проекту повинні враховувати усі види ефекту від його реалізації.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Будь-який інноваційний проект, який є, перш за все, проектом інвестиційним, істотно впливає на фінансово-економічні показники діяльності підприємства. Тому доцільність реалізації того чи іншого інноваційного проекту обов'язково повинна базуватися на оцінці його вкладу в підвищення прибутковості підприємства і досягненні запланованої величини ефективності використання всіх видів ресурсів. Тобто успішна інноваційна діяльність підприємства не повинна обмежуватися лише пошуком, розробкою і освоєнням нововведень. Дуже важливим, при цьому, є забезпечення раціонального використання усіх задіяних при цьому ресурсів. У зв'язку з цим питання підвищення ефективності використання інноваційних ресурсів і цілеспрямованого планування її величини при здійсненні інноваційної діяльності на підприємствах є актуальними і заслуговують особливої уваги.

Сучасний світовий досвід обґрунтування доцільності реалізації інноваційних проектів пропонує методи розрахунку оціночних показників, застосування яких дозволяє здійснити об'єктивний і обґрунтований відбір найбільш ефективного проекту з тих, що аналізуються, який би забезпечував максимальну ефективність використання інвестиційних ресурсів [1, 2, 3, 4, 5].

Невирішені складові загальної проблеми. Поряд з тим, незважаючи на солідний вітчизняний та зарубіжний досвід використання різних показників економічної ефективності, на сьогоднішній день не має єдиного методологічного підходу і методичного

апарату оцінки економічної ефективності інновацій. Підходи, які традиційно склалися в сучасних умовах розвитку економіки України, найчастіше, є неприйнятними. Це, перш за все, пов'язано з принциповими відмінностями адміністративних і ринкових умов господарювання, підвищенням ролі інвестиційних розрахунків як стримуючого або стимулюючого факторів при управлінні інноваційними процесами. У зв'язку з цим, найбільший практичний інтерес являє собою досвід оцінки інновацій, який накопичений країнами з розвинутою ринковою економікою. Однак, інформація, яка надходить із різних зарубіжних наукових публікацій, має суперечливий характер і потребує систематизації. Все це доводить необхідність проведення глибокого теоретичного вивчення питань оцінки ефективності інноваційних проектів і розробки дієвого інструментарію для здійснення об'єктивного відбору і реалізації найбільш ефективних інноваційних проектів, а також необхідність вдосконалення системи управління інноваційними процесами, що в свою чергу потребує науково обґрунтованого механізму його економічної оцінки.

Формулювання цілей статі. Практичною ціллю даної роботи є привнесення доповнень в існуючу практику і створення на цій основі удосконаленого методичного підходу щодо оцінки інтегрального ефекту від впровадження інновацій, який дозволяє особі, що приймає рішення зробити обґрунтований вибір найбільш ефективного інноваційного проекту з декількох альтернатив.

Викладення основного матеріалу дослідження. Загальний підхід до оцінки економічної ефективності інновацій був розглянутий Бланком І. і Беренсом В. Даний підхід припускає розрахунок основних показників: чистий приведений доход (NPV), індекс прибутковості, внутрішня норма прибутковості, період окупності. В основі цих показників лежить дисконтування – приведення майбутнього грошового потоку до дійсного моменту часу. У сучасній інноваційній практиці показники оцінки ефективності реальних проектів, засновані на використанні дисконтних методів розрахунку, є переважними. Вони обов'язково повинні розраховуватися по всіх середніх і великих реальних інвестиційних проектах, реалізація яких носить довгостроковий характер [6].

Ймовірнісний характер результатів НДДКР ускладнює оцінку економічної ефективності і веде до поетапного їх визначення з наростаючим ступенем точності. На ранніх стадіях виконання проектних робіт розрахунки носять прогнозний характер і включають:

- техніко-економічний аналіз очікуваних результатів;
- вибір бази для порівняння і приведення варіантів до порівнянного виду;
- розрахунок і аналіз показників економічної ефективності.

У літературі [1, 2, 3, 4, 5] описано кілька підходів до оцінки економічної ефективності витрат на наукові дослідження і розробки і їхнє впровадження у виробництво.

Заслуговує на увагу підхід, запропонований Ребриним Ю.І. [7], який полягає в розрахунку річного економічного ефекту і економічної ефективності при експлуатації нових виробів. Такий підхід доцільно застосовувати, коли існує виріб-аналог, тому що автор виходить з можливості порівняння нового виробу і виробу-аналога. У протилежному випадку (абсолютно нові продукти) запропонована методика не має практичної цінності.

Інший підхід до оцінки економічної ефективності НДДКР пропонує Гольдштейн Г.Я. [8]. Він заснований на дисконтуванні грошових вкладень. Номінально однакові по сумі витрат проекти можуть мати різну економічну значущість. Проект, що вимагає великих витрат у початковий період свого здійснення, буде по цьому критерію менш привабливим, чим проект, інвестиції в який рівномірно розподілені в часі чи навіть зрушені в основному на більш пізні терміни. Недоліком даного підходу є те, що він не розглядає оцінку вартості самої розробки, а лише оцінку ефективності капіталовкладень у неї. Оцінка вартості розробки і часу, необхідного для її завершення, найбільш важливі. Ці показники виступають в якості вимірювача обсягу науково-технічних ресурсів, що залучаються до проекту, і тривалості їхнього використання. Важливим є не тільки наявність загального ресурсу (фінансування), але і потреба у певних ресурсах і їхня наявність (фахівці відповідної кваліфікації, виробничі площі, спеціалісти, лабораторне устаткування, основні фонди, сировина, інформаційне забезпечення тощо). Варто також мати на увазі ступінь впливу проекту на майбутні розробки, наприклад, чи створить цей проект базу для майбутніх розробок у технології, науковому знанні, методиці рішення конкретних задач тощо.

Існують і інші точки зору на проблему оцінки ефективності інновацій. Наприклад, на думку Орлова П.А. [9], показник чистого поточного доходу (фінансового результату, вартості, NPV), який отримав поширене застосування в зарубіжній літературі, є показником ефекту від реалізації інновацій. Більш коректною автору представляється наступна формула цього показника, але вже з урахуванням вартісної оцінки соціальних, економічних і екологічних корисних результатів:

$$NPV = \sum_{t=0}^T (Pr_t + A_t + E_t - \Pi_t + L_t) \cdot (1+i)^{-1} - K_{\Sigma} \quad (1)$$

де T – тривалість життєвого циклу інноваційного проекту, років; Pr_t – прибуток від реалізації проекту в році t ; A_t – амортизація на реновацію в році t ; E_t – вартісна оцінка соціальних, екологічних і економічних корисних результатів, які були отримані в році t ; Π_t – податок на прибуток в році t ; t – рік, результати і витрати якого приводяться до розрахункового; L_t – ліквідаційне сальдо або виручка від реалізації майна, що вибуває в році t , за мінусом пов'язаних з цим витрат; K_{Σ} – сумарні капітальні вкладення на реалізацію проекту, які були приведені до початкового моменту часу; i – норма дисконту в долях одиниці.

На жаль, автор не надає методики розрахунку показника E_t . Крім того, просте підсумовування ефектів не враховує дії закону синергії.

При розрахунку порівняльної ефективності інновацій необхідно дотримуватися наступних основних принципів:

- 1) правильний вибір бази порівняння;
- 2) комплексна оцінка варіантів не тільки по економічним, але і по соціальним і екологічним наслідкам;
- 3) попереднє приведення порівняльних варіантів до зіставленого вигляду по об'єму продукції, що виробляється, її якості, цінам, соціальним і екологічним результатам, фактору часу;
- 4) визначення впливу нововведень на кінцеві результати виробництва, а не на проміжні;
- 5) врахування фактору невизначеності (ризик);
- 6) розглядання максимально можливого числа альтернативних варіантів [9].

Автор при розрахунку порівняльної ефективності виділяє три види ефекту – економічний, соціальний і екологічний. На наш погляд, при визначенні ефекту від впровадження інновацій необхідно враховувати усі складові інтегрального ефекту (економічний, науково-технічний, інтелектуальний, ресурсний, екологічний, бюджетний, соціальний). У теперішній час багато авторів акцентують увагу на тому, що інновації, науковий і інтелектуальний потенціал стають не менш значущими факторами, ніж праця, земля і капітал. Економічний ріст промислового підприємства неможливо розглядати, не торкаючись проблеми забезпечення його прогресивними інноваційними змінами. На нашу думку, виключення окремих складових при розрахунку інтегрального ефекту може привести до того, що до реалізації не будуть прийняти проекти, які мають високий інтегральний ефект, а питома вага економічного, соціального і екологічного ефектів в ньому буде незначним.

Таким чином, аналіз методів оцінки ефективності інновацій по-перше, виявляє, що вони зазвичай розробляються в основному для технічних інновацій, тобто нових технологій і продуктів, по-друге, зазвичай оцінюється по суті ефективність інвестицій в інновації, тобто використовується показник «результати-витрати», що є тактичною складовою ефективності, а стратегічна ефективність будь-якого типу інновації, яка визначається ступенем досягнення цілі (або цілей) підприємства, що реалізує інновацію, не враховується. Існуючі методики, як правило, не враховують взаємозв'язок та взаємодію видів ефектів від впровадження інноваційних проектів. У зв'язку з цим представляється доцільним розробка методичного підходу щодо оцінки інтегрального ефекту на основі комплексного підходу, з урахуванням дії закону синергії та ефекту дифузії в інші продукти і галузі. Розробка такого підходу є актуальною та допоможе у вирішенні питань щодо залучення інвестицій для реалізації інноваційних проектів і програм, надан-

ня державних гарантій потенційним інвесторам, підвищення ефективності використан-ня інвестиційних ресурсів при здійсненні інноваційної діяльності на підприємствах.

Нестача вільних фінансових коштів у українських підприємств призвела до не-обхідності пошуку інших джерел фінансування. Однією з головних причин такого ста-новища є недостатня увага відповідних державних установ до питань розробки обґрун-тованої концепції інноваційного розвитку вітчизняної промисловості, а головне – до впровадження такої концепції в практику роботи промислових підприємств. Слід від-значити, що в законодавстві України є достатня кількість нормативних актів (Законів, Указів Президента, Постанов Кабінету міністрів тощо) спрямованих на підвищення інно-ваційної активності вітчизняних підприємств і покращення інвестиційного клімату в Україні, але більшість з них, на жаль, не працюють.

Одним з найбільш перспективних напрямків залучення інвестиційних ресурсів для інноваційної діяльності є надання державних гарантій іноземним інвесторам. При цьому відповідні державні установи при прийнятті рішень щодо доцільності підтримки того чи іншого інноваційного проекту повинні враховувати усі види ефекту від його ре-алізації.

Загальноприйнятим методом оцінки ефективності інновацій є співвідношення ефектів (результатів) і витрат. В літературі у залежності від витрат, що враховуються і результатів показників розрізняють кілька різновидів ефектів від реалізації інновацій: економічний, соціальний, бюджетний, екологічний, ресурсний, інтелектуальний, науко-во-технічний.

Існуючі методики припускають для оцінки інтегральної ефективності підсумову-вання окремих видів ефектів. Однак такий підхід не враховує емерджентних особливо-стей різних видів ефектів, тобто дії закону синергії.

Інтегральний ефект повинен враховувати в сукупності й у взаємодії всі види ефектів, які можуть бути отримані в результаті впровадження конкретної інновації на підприємстві чи в галузі. Більш точно визначити прогностичну величину інтегрального ефекту дозволяє врахування взаємного впливу ефектів.

Обов'язковим, крім того, є урахування ендогенних і екзогенних факторів, які здатні чинити як позитивний, так і негативний вплив на результативні показники прое-кту з урахуванням дії закону синергії і ефекту дифузії в інші продукти і галузі. У проти-лежному випадку проекти з високими прогностичним інтегральним ефектом можуть бути відхилені, а з низьким – прийняті до реалізації. Інтегральний ефект для потенційного учасника визначається за формулою

$$E_{imm}^{yч} = \sum_{i=1}^n E_i + \sum_{i>j; i,j=1}^n \frac{1}{\frac{a_{ij}}{E_i} + \frac{b_{ij}}{E_j}} + E_{диф} \quad (2)$$

де $E_{imm}^{yч}$ – величина інтегрального ефекту від впровадження інновацій для потен-ційного учасника; E_i, E_j – величина і-ої, j-ої складової інтегрального ефекту; a_{ij}, b_{ij} – ве-личина, зворотна частці внеску і-го, j-го ефектів в синергетичний ефект, відповідно; $E_{диф}$ – ефект дифузії в інші продукти і галузі; n – кількість ефектів від впровадження інноваційного проекту.

Ефект дифузії може бути розраховано за наступною формулою:

$$E_{диф} = \sum_{i=1}^n K_{диф i} \cdot \Pi_i \quad (3)$$

де $K_{диф i}$ – кількість модифікацій базисної інновації в інших продуктах; Π_i – ве-личина прибутку від дифузії інновації в і-ті продукти.

Ефект дифузії може бути спрогнозовано з урахуванням різних показників, особ-ливостей галузі промисловості, а також на основі вивчення досвіду минулих років

$$E_{диф} = f(\Delta V_{рин}, \Delta ЗП, \Delta S, \Delta ВВП, \Delta K_{нас}) \quad (4)$$

де $\Delta V_{рин}$ – величина приросту обсягу ринку відповідної промислової продукції; $\overline{\Delta ЗП}$ – величина приросту середньомісячної заробітної плати у даній галузі промисловості; ΔS – величина приросту попиту на відповідну промислову продукцію; $\Delta BBП$ – величина приросту валового внутрішнього продукту; $\Delta K_{нас}$ – величина приросту кількості населенні країни.

Оцінка інтегрального ефекту для держави (або іншого джерела фінансування) здійснюється за наступною формулою:

$$E_{инт}^{держ} = \sum_{i=1}^n \alpha_i E_i + \sum_{i>j; i,j=1}^n \alpha_{ij} \frac{1}{\frac{a_{ij}}{E_i} + \frac{b_{ij}}{E_j}} + E_{диф} \quad (5)$$

де $E_{инт}^{держ}$ – величина інтегрального ефекту від впровадження інноваційного проекту для держави; α_i, α_{ij} – вагомість для держави (або іншого джерела фінансування) і-го виду ефекту та синергетичної складової від взаємодії ефектів відповідно.

Визначення вагомості здійснюється в залежності від пріоритетів, стратегічних і тактичних цілей особи, що приймає рішення про фінансування інноваційного проекту.

Оцінка інтегрального ефекту на основі комплексного підходу, з урахуванням синергетичного ефекту, ефекту дифузії та ризиків інноваційних проектів надасть можливість відповідним державним установам прийняти рішення щодо підтримки інноваційного проекту, виступити гарантом для потенційних інвесторів, точніше оцінювати ефективність інноваційних проектів на мікро- і макрорівнях та може застосовуватися для інтенсифікації інноваційних процесів у різних галузях вітчизняної економіки.

Висновки. В результаті проведеного аналізу можна зробити висновок, що в сучасних умовах на інноваційно-інвестиційну активність різних суб'єктів господарювання здійснюють вплив багато факторів, для врахування яких застосування відомих методів і методик недостатньо. Тому для підприємств України є актуальним розробка такого методичного підходу щодо оцінки ефективності інновацій, яка б враховувала вплив цих факторів. Запропонований методичний підхід враховує емерджентні властивості різних видів ефектів від реалізації інноваційних проектів, розрахунок інтегрального ефекту здійснюється на основі комплексного підходу і з урахуванням дії закону синергії та дозволяє особі, що приймає рішення зробити обґрунтований вибір найбільш ефективного інноваційного проекту з декількох альтернатив.. З іншого боку, запропонований підхід не повинен істотно змінити існуючу практику аналізу і оцінки капітальних вкладень.

Література.

1. **Гвишиани Д.М.** Теоретические аспекты исследований инновационного процесса и формирования инновационной политики / Д.М. Гвишиани, В.И. Громека // Инновационная политика развитых капиталистических государств. – 1990. – 86 с.
2. **Покропивний С.Ф.** Ефективність інноваційно-інвестиційної діяльності / С.Ф. Покропивний, А.П. Новак – К.: КНЕУ, 1997. – 216 с.
3. **Санто Б.** Инновация как средство экономического развития / Санто Б.; [пер. с венг., общая ред. Б.В. Сазонова]. – М.: Прогресс, 1990. – 290 с.
4. **Твисс Б.** Управление научно-техническими нововведениями / Твисс Б.; [пер. с англ., общая ред. Пузыня К.Ф.]. – М.: Экономика, 1989. – 271 с.
5. **Яковлев А.І.** Соціально-економічна ефективність нововведень за умов ринку / Яковлев А.І. – К.: ICDO, 1994. – 120 с.
6. **Хачатуров Т.С.** Методика определения эффективности капитальных вложений / Хачатуров Т.С. – М.: Наука, 1990. – 22 с.
7. **Ребрин Ю.І.** Розрахунок річного економічного ефекту і економічної ефективності при експлуатації нових виробів. – Режим доступу: <http://www.aup.ru/books/m23.shtml>
8. **Гольдштейн Г.Я.** Оцінка економічної ефективності НДДКР. Режим доступу: <http://www.cfin.ru/management/goldshtein/index.shtml>

9. Орлов П.А. Теоретические аспекты определения сравнительной эффективности реальных инвестиций / Орлов П.А. // Физические и компьютерные технологии. Труды 11-й Международной научно-технической конференции, 2-3 июня 2005г. – Харьков: ХНПК «ФЭД», 2005. – 386с.

Статья надійшла: 26.12.2011 р.
Рецензент: д.е.н., проф. Дмитрієв І.А.

УДК 332.05

ФОРМИРОВАНИЕ ИННОВАЦИОННОГО ПОТЕНЦИАЛА ПРЕДПРИЯТИЙ

Безрукова Т.Л., доктор экон. наук, профессор

Морковина С.С., доктор экон. наук, профессор

Безруков Б.А., канд. экон. наук.

ФГБОУ ВПО «Воронежская государственная лесотехническая академия»

Костенко Ю.О., канд. техн. наук, доцент

Харьковский национальный автомобильно-дорожный университет

Аннотация: В статье рассматривается вопрос функционирования и управления инновационным потенциалом предприятий. Проведено исследование по идентификации процессов обеспечения инновационного развития мебельного предприятия. В современном обществе темпы экономического роста и уровень развития стран во многом определяется ролью научно-технического прогресса в интеллектуализации производства. В глобальной экономической конкуренции выигрывают страны, которые обеспечивают благоприятные условия для эффективной инвестиционно-инновационной деятельности. Инвестиционно-инновационная деятельность сводится к разработке инновационных проектов и программ, которые реализуются в виде крупных межотраслевых проектов по созданию, освоению и распространению технологий, способствующих кардинальным изменениям в технологическом базисе экономики, а также по развитию фундаментальных исследований, научно-техническому обеспечению социальных программ, международного сотрудничества на базе целевого инвестирования. Проблема обеспечения инвестиционно-инновационной активности актуальна для российских предприятий, т.к. рынок капиталов в России еще недостаточно развит, финансирование инноваций реально может происходить лишь за счет собственных средств предприятий, зачастую ограниченных. Большинство хозяйствующих субъектов российской экономики имеют недостаток оборотных средств. Из-за этого они вынуждены использовать прибыль и амортизационные отчисления на текущие нужды, подрывая тем самым свою стратегическую конкурентоспособность. Развитию инвестиционно-инновационной деятельности принадлежит ключевое место, поскольку в современных условиях ее конечными результатами определяется экономическая мощь предприятий, региона и страны в целом.

Ключевые слова: инновационный потенциал, инновации, прогностическая модель, инвестиции, затраты.

Постановка проблемы. Функционирование инновационного потенциала предприятия в современных условиях хозяйствования осуществляется в рамках постоянно изменяющихся условий, как внешних, так и внутренних, что обуславливает необходимость непрерывного совершенствования программ инновационной деятельности. Постоянно меняющиеся производственные, организационные и управленческие ситуации требуют оперативных решений, могут возникнуть непредвиденные проблемы и придется отложить или даже прекратить работу по инновационному проекту. Следовательно, современные требования потребителей могут меняться, в связи с этим потребуются провести переоценку целесообразности инновационного проекта.

В таких условиях система управления инновационным потенциалом предприятия должна быть достаточно гибкой, поэтому инновационный портфель предприятия